

sed et libertas omnis prosequenda appellacionis erepta fuit. Huic igitur uni Carisiaco Concilio, non vero alteri posteriori quatuor illa capita contra Prædestinatum Gotescalchum attribuenda & subjienda censuimus, absque ulla verborum mutatione.

I. Quod una tantum sit prædestinatio Dei.

3. Deus omnipotens hominem sine peccato rectum cum libero arbitrio condidit, & in paradiso posuit, quem in sanctitate iustitie permanere voluit. Homo libero arbitrio male utens peccavit & cecidit, & factus est massa perditionis totius humani generis. Deus autem bonus & iustus elegit ex eadem massa perditionis secundum præscientiam suam, quos per gratiam prædestinavit ad vitam, & vitam illis prædestinavit æternam. Ceteros autem quos iustitie iudicio in massa perditionis reliquit, perituros præcivit, sed non ut perirent prædestinavit. Pœnam autem illis quia iustus est, prædestinavit æternam. Ac per hoc unam Dei prædestinationem tantummodo dicimus, quæ aut ad donum pertinet gratiæ, aut ad retributionem iustitiæ.

II. Quod liberum hominis arbitrium per gratiam sanatur.

4. Libertatem Arbitrii in primo homine perdidimus, quam per Christum Dominum nostrum recepimus, & habemus liberum arbitrium ad bonum præventum & ad iudicium gratiæ: & habemus liberum arbitrium ad malum desertum gratiæ: liberum autem arbitrium habemus, quia gratia liberatum, & gratia de corrupto sanatum.

III. Quod Deus omnes homines velit salvos fieri.

5. Deus omnipotens omnes homines sine exceptione vult salvos fieri, licet non omnes salventur. Quod autem quidam salvantur, salvantis est donum: quod autem quidam pereunt, pereuntium est meritum.

IV. Quod Christus pro omnibus hominibus passus sit.

6. Christus Jesus Dominus noster, sicut nullus est homo, vitæ, vel erit, cuius natura in illo assumpta non fuerit. Ita nullus est, sicut, vel erit homo, pro quo passus non fuerit, licet non omnes Passionis ejus mysterio redimantur. Quod vero omnes Passionis ejus mysterio non redimuntur non respicit ad magnitudinem & pretii copiositatem, sed ad infidelium, & ad non credentium ea fide, quæ per dilectionem operatur, respicit partem: quia poculum humanæ salutis, quod consecutum est infirmitate nostra & divina virtute, habet quidem in se ut omnibus possit; sed si non bibitur, non medetur.

7. Quinam porro fuerint Gotescalchi errores, colligitur ex Rhabanii epistola Synodali ad Hincmarum: *Notum sit (inquit) dilectioni vestra, quod quidam gyrovagii, nomine Gotescalchus, qui se asserit in vestra parochia ordinatum, de Italia venit ad nos Moguntiam, novas superstitiones & noxiam doctrinam de prædestinatione Dei introducens & populos in errorem mittens: dicens quod prædestinatio Dei sicut in bono sit ita & in malo: & tales sint in hoc mundo quidam, qui propter prædestinationem Dei, quæ eos cogat in mortem ire, non possint ab errore & peccato se corrigere, quasi Deus eos fecisset ab initio incorrigibiles esse, & pœna obnoxios in interitum ire. Hanc ergo opinionem nuper in Synodo apud Moguntiam habita ab eo audientes, & incorrigibilem eum reperientes, annuente atque jubente piissimo Rege nostro Ludovico, decrevimus eum cum perniciosissima doctrina damnatum mittere ad vos; quatenus eum reclusis in vestra Parochia, unde primum inordinate recessit, & non sinatis eum amplius errorem docere, & seducere populum Christianum; qui jam multos, ut audivi, sanctos habet, & minus devotos erga suam salutem, qui dicunt: Quid mihi proderit laborare in servitio Dei? Quia si prædestinatus sum ad mortem, nunquam illam evadam: si male autem egero, & prædestinatus sum ad vitam, sine ulla dubitatione ad æternam requiem vadam. Hæc ergo paucis scribimus inimitantes qualem ejus doctrinam reperimus; Vos etiam valebitis de ore ejus, quod sentit, plenius audire, & quid inde agendum sit plenius decernere: Dominus omnipotens sanctitatem vestram bene valeantem, & pro nobis orantem in æternum conservare dignetur.*

Qui plura de Prædestinatis nosse volet, recurrat licet ad nostram de Prædestinatis dissertationem, quam superius Concilio Arelatensi tertio subjecimus, in Notis. Eccl. sæculi V.

DIVERSA CONCILIA

Circa Ebbonem Rhemensem, & factas ab ipso post sui depositionem ordinationes.

1. **E**bo Rhemenfis Archiepiscopus, ut rebellantium filiorum trium gratiam iniret, sibi quidem utili ut rebatur, sed injusto proors concilio, nihilque sibi damni suspicatus a Ludovico excluso ab Imperio & captivo, aut a Carolo ultimo & impubere filio, omni humana ope destitudo, Conciliabulo Episcoporum & Procerum Regni apud Compendium anno 833. mense Octobri præferat, omnemque adhibuerat operam, ut Ludovicus declararetur Imperio proors indignus, & Monasterio conclusus reliquum vite in penitentia degeret. Sed comitibus postmodum tanta indignitate populis probisque omnibus tantum facinus detestantibus, ipsique per duellibus pudore suffusus ob scelus admissum quod in Episcopos ipsos refundebant, libertati & Imperio restituitur Ludovicus. Convocatoque ad Theodoni Villam magno Episcoporum & Optimatum conventu, rescissum est Compendiense decretum, ann. 835. Cumque Ebo argueretur a suis etiam consensu ac participibus totius mali auctor & inceptor, ipse ut minori famæ suæ damno, quod inevitabile prævidebat, dignitate excederet, penitentis speciem præ se tulit, seque sponte coram Concilio Episcopatu, suam confessus indignitatem, abdicavit. Diversum cepit consilium Agobardus Archiepiscopus Lugdunensis unus inter præcipuos adversus Ludovicum conjuratos, hic enim & Bernardus Viennensis acciti, & citati ad Theodoni Villæ Concilium, comparere renuerunt, fuisse Ecclesiis facti sunt extortus. Theodulfus quoque Abbas Floriacensis gradu motus, & Adegavi carcere detentus fuit, ejusdem reus conjugationis, sed a Ludovico de carcere eductus, & ad insulas Aurelianensis Ecclesiæ proventus fuit.

2. Post Ludovici Pii obitum anno 840. Lotharius Imperator Ebbonem sui causa depositum in pristinam Rhemensem sedem reduci voluit, edicto hanc in rem in Palatio Engilhemensi edito, cui viginti Episcopi subscripserunt. Quo tempore Carolus a Lothario pulsus ultra Sequanam profugerat. Qua usus opportunitate Ebo Rhemos rediit, multasque fecit ordinationes, de quibus, an valide essent, gravis postmodum agitata est controversia. Cum vero resumptis viribus Carolus in Belgiam adventaret, sibi metuens Ebo relicta sede, quam postliminio annum fere tenuerat, ad Lotharium remeavit.

3. Postquam regnum suum Carolus armis stabilivit, anno demum 845. in Concilio Bellovacensi prospectum est Rhemenfis Ecclesiæ, jam multis ab annis Pastore destituta, atque Antistitum consensu illi novus præfectus est Archiepiscopus Hincmarus, olim Cenobii S. Dionysii prope Parisios Monachus, ac postea Monasterii Sanctæ Mariæ & Sancti Germani Abbas, Regi Carolo gratissimus, ingenio & eruditione clarissimus, qui jam a Clero & populo Rhemenfi, ut Flodoardus ait, fuerat electus.

4. Anno porro 853. celebratum est Sueffionibus Concilium, cui præsens Rex interfuit, unaque quatuor Archiepiscopi, Hincmarus Rhemenfis, Venilo Nonenensis, Paulus Rothomagensis, Amalricus Turonensis, cum aliis novem & viginti Episcopis, & aliquot Abbatis. Can. 1. proponente Hincmaro conclusum fuit, neque Ebbonem potuisse legitime a paucis quibusdam & alienis Episcopis in pristinam eveli sedem, ex qua illum legitimum & numerosum Concilium deiecerat, ipso etiam id postulante in suæ conjugationis pœnam; & quas ausus est ordinationes post depositionem exercere, damnabiles pronuntiavit. Ebbonis depositionem Sergius Pontifex Romanus confirmavit, eumque ad laicam communionem reduxit, ut fidem facit Flodoardus hist. Rhemenf. libr. 3. capit. 11. Nicolaus deinde Papa primus, recte ordinatus ab Ebone Clericos fuisse decernit, tum in sua ad Concilium Sueffionense tertium ipsius jussu anno 866. convocatum epistola, tum in altera ad Hincmarum Rhemensem increpatoria; de confirmatione autem depositionis Ebbonis, simulque damnationis ordinationum, quas Ebo fecerat, responderet prædecessorem Sergium nihil egisse aut decrevisse, quam quod Synodus Nicæna constituerat, ut scilicet quos sive Synodus, sive unus aliquis Episcopus alicui censuræ subjecerat, ab omnibus aliis Ecclesiis & Episcopis a ministerio excluderentur, salva tamen pleniore discussione atque examine vel majoris Synodi, vel altioris Sedis, ad quam posset appellatio devolvi. Sergium porro non suscepisse illius Synodi Sueffionensis fecun-

secundæ examen aut revisionem, ideoque decreta illa Synodalia juxta Nicænum Canonem in suo vigore perdurasse.

SYNODI IN CAUSSA RHOTADI

Sueffionensis Episcopi habitæ:

Aliaque in causa junioris Hincmari Laudunensis.

1. **H**incmarus Rhemenfis ingenii & eruditionis dotibus abunde cumulatus, & præterea Caroli Regis cognomine Calvi gratia & favore subnixus, in tantum superbiæ fastigium proventus fuit, ut suis voluntatis non solum quemquam obistere non sustineret, sed quanta valebat potestate, crudeliter in quosque sibi obistentes ulciceretur. Hoc instinctu Rhotadum Sueffionum Episcopum Suffraganeum suum optimum senem, eo quod Sacerdotem Sueffionensis Ecclesiæ moribus dissolutum, & in supro deprehensum Sacerdotio abdicasset, convocata Synodo Sylvanecensi anno 863. cui ipse Hincmarus præsidebat, quamque Hincmaro suafore, & perverfi illius Sacerdotis, quem Rhotadus iusta depositionis sententia perculerat, amico & patrono, Rex ipse Carolus celebrari iusserat, Rhotadum ipsum perverfi Episcoporum iudicio & Hincmari & Regis offensam metuendum, Episcopatu deposuit, & degradatum in Monasterium retravit, quamvis ad Romanum Pontificem appellasset, eaque appellatione debuisset suspendi adeo nefaria sententia. Quin etiam alium protinus in Rhotadi sedem intravit Episcopum. De his omnibus admonitus Nicolaus Papa, iudicium omne ad se evocavit, mandavitque ut interim libertas Rhotado assereretur, & utraque pars iudicio Apostolico se sisteret. Nihil tamen Hincmarus aut ejus Pseudosynodus eorum, quæ jubebat Pontifex, exequi dignati sunt; sed pro omni excusatione asseverarunt, Rhotadi appellationem Imperatoris Caroli scilicet Calvi factionibus esse adversariam: ipsumque Carolum cum Summo Pontifice adversarium committere non sunt veriti Præsules indignissimi. Post multas demum tergiversationes Rhotado permittitur Romam proficisci, sed ejus condempnatores justum vadimonium nullatenus obiverant, nec quisquam eorum Romæ ad dicendam causam comparuit. Tandemque Nicolaus in Romano anni 865. Concilio Rhotadum, rescissis omnibus editis contra ipsum decretis in suam restituit Ecclesiam: pœnamque excommunicationis quibuscumque refractariis intentavit. Extant Nicolai Epistolæ, una ad Carolum Regem, qua rogat ut Rhotado faveat suam Ecclesiam resumentem, ac nisi pareat, licet ipsi excommunicationem comminatur: aliis rursum litteris Hincmarum Rhemensem Rhotadi persecutorem acerrimis objurgationibus coarguit. Scribit & gratulatoriam ad Sueffionensem Ecclesiam, quæ amantissimum erat receptura Pastorem. Rhemenfis vero Hincmarus iudicio tandem Nicolai acquievit, seque apud Nicolaum prolixæ & apologetica epistola excusavit, quam refert integram Flodoardus lib. 3. histor. Rhemenfis cap. 13.

2. Vix ullum ab Apostolorum tempore ad nostrum usque sæculum immanitatis, insensique animi unius Catholicæ Episcopi adversus alterum pariter Catholicum exemplum reperire in toto Ecclesiasticæ historie decursu quis possit tyrannidi par, quam Rhemenfis Hincmarus erga proprium nepotem Laudunensem Hincmarum exercuit: Episcopus in Episcopum, patruus in nepotem, injustus in innocentem, refractarius adversus Apostolicam sedem, in eum a quo illa reclamabatur. Hincmarus junior Laudunensis Episcopus cum videret patrum Rhemensem Archiepiscopum omnis impatiem subjectionis, jura Sedis Apostolicæ minuere & convellere conantem, scripta collegerat, quibus eadem corroborare studebat. Idem quoque Laudunensis pro litteris Apostolicis agens, consensum præbere noluerat excommunicationi, quam Rhemenfis in Carlomanum promulgaverat Caroli Regis filium, in prejudicium Sedis Apostolicæ, quam Carlomanus appellaverat, quæque hujus causæ iudicium a se evocarat. Insensum etiam Laudunensem Carolum Regem Rhemenfis fecerat, eo quod Laudunensis Normannum quemdam excommunicasset, ideo quia bona Ecclesiastica in beneficium a Carolo accepta restituere recusasset Ecclesiæ. Et sane Carolus hanc sibi solitus erat licentiam vendicare, facultates Ecclesiarum in laicos transferendi, ut sæpius postmodum Meldense Concilium superius adductum. Accusabatur præterea Laudunensis scripsisse ad supremum Pontificem contra præstitum Regi juramentum, de crebra Ecclesiæ Cabassuti, *Notiæ Ecclesiasticæ.*

rum expoliatione, sub obtentu Regiæ auctoritatis. Iliumodi accusationes & querelas accusator simul & iudex Rhemenfis in nepotem struxit primum in Concilio apud Vermeriam in agro Sueffionensi anno 869. sed Laudunensis factionem cernens, quam adversum se vindicta Regis, & patris moliebatur, eorum utpote jure sibi suspectorum iudicium prævenit, sedem Apostolicam appellans, & admonitus eorum, quæ gerebantur, Hadrianus Papa secundus, mandavit illam ad se deferri accusationem, & vadimonium partibus indixit: sed illi neque obtemperavit Rhemenfis, neque obtemperare valuit Laudunensis a patruo detentus.

3. Secundum deinde subsequutum est adversus Hincmarum Laudunensem Concilium apud Attiniacum Diocesis Rhemenfis, præsentem Carolo Rege anno 870. Præfuerunt Archiepiscopi tres cum suis comprovincialibus, aliisque selectis Episcopis: tres, qui præstauerunt Archiepiscopi, sunt Remigius Lugdunensis, Ardovicius Verfontiensis, & Bertulfus Trevirensis, coram hoc cœtu Rhemenfis suas adversus Laudunensem nepotem, tum proprio, tum Regis, qui aderat, nomine, instauravit accusationes. Sed nulla in toto Regno spes Laudunensi affulgebat obtinendi juris sui, accusantibus tanto vindictæ atque odii astu & Regæ, & potentissimo callidissimoque totius Regni aulico, quibus nullus displicere impune poterat, vel audebat. Insistit igitur Laudunensis, ut sibi liceat Romam pro defensione proficisci; mandante præsertim Summo Pontifice. Sed vere latrocinans illa Synodus nihil jura, nihil justam defensionem, nihil Romanam provocationem, nihil Zachariæ Pontificis citationis edictum pensi habens, Laudunensem suo dejectum Episcopatu in tetrum carcerem conjici mandavit, ferreis onustum catenis. Expostulatio Laudunensis Hincmari, quam Joanni Papæ octavo in Concilio Trecenti obtulit, meminit secundum quædam exemplaria facta hæc fuisse statim a Concilio Attiniacensi, ut Baronius & Binius observant; secundum autem alia quædam exemplaria, ad Duziacensem Concilium referuntur.

4. Tertia demum inita est Synodus apud Duziacum Campaniæ Gallicanæ vicum (vulgo *Douzi*) Rhemenfis Diocesis anno 871. hic perdurante Rhemenfis, & Caroli Regis implacabili vindicta, & utroque fortiter accusante, invitis quidem si ipsis tutum ac liberum fuisset, sed gravi formidine adductis condempnatoribus, iterata sunt pristina infelicitis rei damnationes. Et quævis Laudunensis suspectos sibi iudices constanter recusaret, sui que iudicium extra duorum intensissimorum & præpotentissimorum accusatorum ditionem ex æquo fieri postularet, atque in sua pristina ad summum Pontificem, qui dudum istam criminis causam suam ad tribunal evocarat, appellatione persisteret, ipso præsentem atque urgente Carolo Rege Laudunensis iterum damnatus & Episcopatus gradu eiectus est.

5. Defuncto Hadriano secundo Pontifice (cujus ultimo fere anno Synodus in Gallia Duziacensis habita est) datus successor fuit Joannes octavus prædecessori suo longe dissimilis. Cum enim Hadriani ab omnibus Scripatoribus laudetur in rebus justis animi constantia, ex adverso tum a Baronio, tum ab aliis gravibus Scripatoribus infamatur Joannes profusioris facilitatis in obsequendo injustis potentiorum postulatis ex nimia formidine, & ut ait Baronius, prudentia carnis, ob quam existimatur occasionem fabulæ de Joana Papissa, quam inanes aliqui Scripatores in hæc tempora intruserunt, præbuisse. Hic mortuo sine liberis Ludovico secundo Imperatore, cum successio Imperii ejus fratris Germaniæ Regi alteri Ludovico, non vero patruo Carolo deberetur, Carolus nihilominus in Augustum coronavit. Sed plus a Carolo potentiore quam a Ludovico Joannes & formidabat & sperabat. Simili postmodum facilitate Basilio Græcorum Imperatori statim ab Ignatii Patriarchæ obitu per Legatos petenti, ut Photium mortaliu deterrimum, olim Ignatii viri sanctissimi persecutorem atrocissimum, sedisque illius invasorem, Romanæ Ecclesiæ perpetuo insensum, & schismaticum, quem sancti prædecessores Pontifices Nicolaus, & Hadrianus secundus, anathemati subjecerant, quique ipsos vicissim excommunicare præsumperat, & quem iste idem Joannes, cum esset Romanæ Ecclesiæ Archidiaconus, cum ipsis Pontificibus publico adhibito iurejurando nunquam esse recipiendum se obstrinxerat; nulla præterea per Photium exhibita penitentia tantorum excessuum vel levi significatione, consentit tamen ut sacrilegus ille in Patriarchatum Constantinopolitanum promoveretur: addita etiam in omnes Photio communicare renuentes excommunicationis pœna. Quæ verissimilis causa est, cur Anastasius, qui octava œcumenicæ Synodo Constantinopoli interfuerat, eandemque in Latinum transfulerat, qua Photius sacrilegus & invasor diris